

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

BÙI THỊ THANH TÂM

HIỆN ĐẠI HÓA NÔNG NGHIỆP NÔNG THÔN
HUYỆN LƯƠNG TÀI TỈNH BẮC NINH
GIAI ĐOẠN 1997-2015

LUẬN VĂN THẠC SĨ LỊCH SỬ

THÁI NGUYÊN - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

BÙI THỊ THANH TÂM

HIỆN ĐẠI HÓA NÔNG NGHIỆP NÔNG THÔN
HUYỆN LƯƠNG TÀI TỈNH BẮC NINH
GIAI ĐOẠN 1997-2015

Ngành: Lịch sử Việt Nam

Mã số: 8 22 90 13

LUẬN VĂN THẠC SĨ LỊCH SỬ

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN XUÂN MINH

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan: Đề tài *Hiện đại hóa nông nghiệp nông thôn Huyện Lương Tài Tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 1997-2015* là của bản thân tôi. Kết quả nghiên cứu trong Luận văn này là hoàn toàn trung thực, chưa từng được công bố trong bất kì một công trình của tác giả nào khác.

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2019

Tác giả luận văn

Bùi Thị Thanh Tâm

LỜI CẢM ƠN

Trước hết tôi xin gửi lời cảm ơn đến thầy giáo hướng dẫn: TS. Nguyễn Xuân Minh, cùng các thầy cô trong Khoa Lịch sử, Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã chỉ bảo tận tình, động viên, khích lệ tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thành Luận văn.

Tôi xin cảm ơn Phòng Nông nghiệp và nhân dân huyện Lương Tài đã nhiệt tình giúp đỡ, cung cấp nhiều thông tin quý báu trong thời gian tôi đi thực tế để hoàn thành Luận văn.

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2019

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT.....	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	2
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu và nhiệm vụ của đề tài.....	6
4. Nguồn tài liệu và phương pháp nghiên cứu	6
5. Đóng góp của Luận văn.....	7
6. Bố cục của Luận văn	8
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA HIỆN ĐẠI HÓA NÔNG NGHIỆP NÔNG THÔN HUYỆN LƯƠNG TÀI TỈNH BẮC NINH GIAI ĐOẠN 1997- 2015	9
1.1. Cơ sở lý luận.....	9
1.1.1 khái niệm hiện đại hóa, hiện đại hóa nông nghiệp nông thôn.....	9
1.1.2 Đường lối quan điểm của Đảng và Nhà nước về hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn	16
1.2 Cơ sở thực tiễn.....	18
1.2.1 Vị trí địa lí, điều kiện tự nhiên và tài nguyên thiên nhiên huyện Lương Tài.....	18
1.2.2 Đặc điểm xã hội.....	23
1.2.3 Tình hình nông nghiệp, nông thôn huyện Lương Tài	25
Tiểu kết chương 1	31
Chương 2: QUÁ TRÌNH HIỆN ĐẠI HÓA NÔNG NGHIỆP, NÔNG THÔN HUYỆN LƯƠNG TÀI (1997 - 2015)	32
2.1. Tỉnh Bắc Ninh và huyện Lương Tài vận dụng đường lối, quan điểm của Đảng và Nhà nước về hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn.....	32

2.1.1. Chủ trương của tỉnh Bắc Ninh.....	32
2.1.2. Chủ trương của huyện Lương Tài	39
2.2 Quá trình hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn huyện Lương Tài	42
2.2.1. Quá trình hiện đại hóa nông nghiệp	42
2.2.2. Quá trình hiện đại hóa nông thôn	53
Tiểu kết chương 2	61
Chương 3: KẾT QUẢ VÀ HẠN CHẾ CỦA QUÁ TRÌNH HIỆN ĐẠI HÓA NÔNG NGHIỆP, NÔNG THÔN HUYỆN LƯƠNG TÀI (1997- 2015)	62
3.1. Kết quả.....	62
3.1.1 Về kinh tế.....	62
3.1.2. Về xã hội.....	64
3.2 Ý nghĩa chặng đường hiện đại hóa nông nghiệp nông thôn huyện Lương Tài giai đoạn 1997- 2015.....	66
3.3. Hạn chế	71
Tiểu kết chương 3	77
KẾT LUẬN	78
TÀI LIỆU THAM KHẢO	83
PHỤ LỤC.....	88

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

BTC	Bộ Chính trị
CNH, HĐH	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
DTSX	Diện tích sản xuất
GDP	Tổng sản phẩm quốc dân
GRDP	Tổng sản phẩm quốc nội của khu vực
GTNT	Giao thông nông thôn
GTSX	Giá trị sản xuất
KHKT	Khoa học kỹ thuật
KHKTTN	Khoa học kỹ thuật nông nghiệp
NĐ- CP	Nghị định Chính phủ
NĐ/TW	Nghị định Trung ương
NN& PTNT	Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
NTM	Nông thôn mới
NTTS	Nuôi trồng thủy sản
QĐ/TTg	Quyết định Thủ tướng
QĐ-UBND	Quyết định Ủy ban Nhân dân
SXNN	Sản xuất nông nghiệp
TNHH XNK	Trách nhiệm hữu hạn xuất nhập khẩu
TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
TTXVN	Thông tấn xã Việt Nam
THCS	Trung học cơ sở
UBND	Ủy ban Nhân dân
USD	Đôla Mỹ
VietGAP	Quy định về thực hành sản xuất nông nghiệp

DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH

Hình 1.1.	Vị trí huyện Lương Tài trong tỉnh Bắc Ninh	19
Bảng 1.1:	Các nhóm đất chính ở huyện Lương Tài, tỉnh Bắc Ninh	22
Bảng 2.1.	Kế hoạch sản xuất nông nghiệp của tỉnh Bắc Ninh	36
Bảng 2.2.	Một số chỉ tiêu chủ yếu	37
Bảng 2.3.	Vùng sản xuất tập trung lúa năng suất cao của huyện Lương Tài năm 2010 – 2020.....	42
Bảng 2.4.	Vùng sản xuất khoai tây tập trung	45
Bảng 2.5.	Vùng sản xuất cây công nghiệp tập trung năm 2010-2020.....	45
Bảng 2.6.	Vùng chăn nuôi bò tập trung giai đoạn 2010 - 2020.....	46
Bảng 2.7	Vùng chăn nuôi lợn tập trung giai đoạn 2010 - 2020	47
Bảng 2.8.	Vùng chăn nuôi gia cầm tập trung giai đoạn 2010- 2020	47
Bảng 2.9.	Vùng nuôi trồng thủy sản tập trung 2010 - 2020.....	48

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn là một bộ phận hợp thành của quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Nghị quyết Hội nghị Trung ương 7, khóa X của Đảng về nông nghiệp, nông dân, nông thôn đã nêu rõ: *“Công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn là một nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”*. Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI tiếp tục khẳng định: Phát triển nông - lâm - ngư nghiệp toàn diện theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa gắn với giải quyết tốt vấn đề nông dân, nông thôn.

Tỉnh Bắc Ninh nói chung, huyện Lương Tài nói riêng là một trong những địa phương đã thực hiện thành công đường lối hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn. Đến nay, việc thực hiện đường lối hiện đại hoá nông nghiệp, nông thôn trên địa bàn huyện đã đạt được những thành tựu đáng kể, tạo sự chuyển biến tích cực trong kinh tế nông thôn cũng như trong việc chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp, đồng thời kéo theo nhiều đổi thay ở các lĩnh vực khác của đời sống xã hội nông thôn.

Từ một huyện có nền kinh tế nông nghiệp mang tính nhỏ lẻ, tự cấp tự túc, các sản phẩm nông nghiệp không đủ đáp ứng nhu cầu của địa phương, đến nay Lương Tài đã có nền kinh tế nông nghiệp hiện đại được áp dụng công nghệ khoa học kỹ thuật tiên tiến. Đó là kỹ thuật nuôi cấy mô các loại giống cây trồng, kỹ thuật nuôi trồng trong nhà kính, nuôi chuồng trại, hướng tới nền nông nghiệp sạch theo tiêu chuẩn VietGAP xuất khẩu đảm bảo chất lượng; đồng thời bảo vệ môi trường phát triển nền nông nghiệp hiện đại theo hướng bền vững. Do đó, bộ mặt nông thôn huyện Lương Tài có nhiều chuyển biến. Kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội nông thôn (bao gồm hệ thống đường giao thông, mạng lưới điện phục vụ cho sản xuất kinh doanh, dịch vụ và sinh hoạt, trường học, trạm y tế, hệ thống thông tin liên lạc, thủy lợi, hệ thống cung cấp nước sạch và các cơ sở công nghệ, dịch vụ

kinh tế - xã hội khác) thay đổi rất căn bản. Đời sống nhân dân trong huyện được nâng lên rõ rệt.

Tuy nhiên, quá trình hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn huyện Lương Tài trong những năm 1997 - 2015 vẫn còn nhiều mặt hạn chế, yếu kém, cần phải được khắc phục.

Là người con sinh ra và lớn lên ở huyện Lương Tài, từng chứng kiến những sự đổi thay của quê hương, tôi có nguyện vọng đi sâu tìm hiểu đường lối, quan điểm của Đảng và Nhà nước về hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn được vận dụng thực hiện ở địa phương mình như thế nào.

Đó là lí do để tôi quyết định chọn vấn đề: *Hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn huyện Lương Tài tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 1997 - 2015* làm đề tài Luận văn Thạc sĩ Sử học.

2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề

Vấn đề công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước nói chung và hiện đại hóa nông thôn nói riêng là một trong những đề tài thu hút sự quan tâm của các nhà lãnh đạo Đảng, Nhà nước và các nhà khoa học dưới các góc độ khác nhau.

Trong các văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ III (1960) đến Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI (2010), vấn đề kinh tế, xã hội đã được nêu lên thành đường lối chung mang tính định hướng cho sự phát triển. Đặc biệt, Đại hội đại biểu Đảng toàn quốc lần thứ VIII (6/1996) được coi là mốc mở đầu thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Đại hội nhấn mạnh phải coi trọng và đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn, đảm bảo an ninh lương thực.

Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IX (2001) đã thông qua 2 văn kiện quan trọng là “*Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2001-2005*” và “*Chiến lược ổn định sự phát triển kinh tế-xã hội đến năm 2010*”. Đại hội nhận định cần thiết phải cải cách hành chính tạo điều kiện cho hội nhập mở cửa thu hút các nhà đầu tư nước ngoài, các doanh nghiệp trong nước, thúc đẩy thương mại dịch vụ